

Sygn. akt: I C 916/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Chojnicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Tyl-Sporysz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Izabela Buse

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Chojnicach na rozprawie

sprawy z powództwa D. J.

przeciwko O. S.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego O. S. na rzecz powódki D. J. kwotę 368,97 zł (trzysta sześćdziesiąt osiem 97/100).

II. Umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

III. Zasądza od pozwanego O. S. na rzecz powódki D. J. kwotę 1.548 zł (jeden tysiąc pięćset czterdzieści osiem) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt: I C 916/15

UZASADNIENIE

Powódka D. J. domagała się zasądzenia od pozwanego O. S. kwoty 7.077 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 03.09.2015r.

do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych. Wskazała, iż żądanie wywodzi tytułem regresu, powstałego wskutek solidarnego z pozwanym zobowiązania kredytowego co do kwoty 21.655 zł, którą to powódka świadczyła, zaś pozwany z solidarnej części zaspokoił ją jedynie w zakresie 3.750 zł (k. 2-3, 85-86).

Pozwany O. S. w odpowiedzi na pozew wskazał, iż nie znajduje podstaw dla zasądzenia żądanej kwoty, albowiem zaspokoił powódkę w całości z tytułu wspólnego zobowiązania (k. 81).

Pismem procesowym z 13.09.2016r. powódka cofnęła żądanie główne pozwu, domagając się zasądzenia roszczenia odsetkowego w kwocie 368,97 zł oraz zapłaty kosztów postępowania, w tym kosztów procesu wg norm przepisanych. Powódka wskazała, iż roszczenie zostało zaspokojone już po wywiedzeniu powództwa. (k. 85-86).

Pismem z 01.10.2016r. pozwany wyraził zgodę na cofnięcie pozwu, wnosząc jednocześnie o oddalenie żądania w pozostałej części. Wskazał, iż termin spłaty zobowiązania jaki wiązał pozwanego wynikał z umowy z bankiem, a fakt wcześniejszej zapłaty przez powódkę pozostaje dla pozwanego obojętny. Jednocześnie podniósł, iż nie był wzywany

przez powódkę o świadczenia regresowe, ta bowiem korespondencję kierowała na adres pod którym pozwany nie zamieszkiwał. Skonstatował pozwany, iż nie dał powódce podstaw dla wywiedzenia pozwu (k. 99-100).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

D. J. i O. S. do 2009r. pozostawali w związku małżeńskim.

/ **bezsportne** /

Dnia 13.06.2007r. strony zawarły z Bankiem (...) SA

w W. umowę kredytu hipotecznego o nr (...) na kwotę 50.000 zł. Umowa zawarta została do 12.06.2017r. z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego znajdującego się w miejscowości T., przy ul. (...).

Zobowiązanie kredytobiorców było solidarne.

/ **dowód** : umowa kredytu hipotecznego (k. 37-40)/

O. S. darował D. J. swój udział w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) w T.. Umowa darowizny została sporządzona w formie aktu notarialnego.

/ **bezsportne** /

Strony spłacały zaciągnięte zobowiązanie ratalnie w kwocie miesięcznie

– w zależności od kwot odsetek – ok. 500 zł.

/ **dowód** : zeznania powódki D. J. (k. 114-115), zeznania pozwanego O. S. (k. 115-117)/

W dniu 10.07.2013r. D. J. dokonała całkowitej spłaty pozostałego zobowiązania kredytowego w wysokości 21.655 zł.

/ **dowód** : dowód wpłaty (k. 10, 41), zaświadczenie banku (k. 11, 42)/

Pomimo darowania swojego udziału, O. S. miał wiedzę, iż wiąże go solidarna odpowiedzialność z tytułu zaciągniętego zobowiązania i w związku z tym uiszczał ratalnie, najczęściej w kwocie 250 zł na rzecz D. J. swoją część zobowiązania. Dokonał tego 05.09.2013r., 25.10.2013r., 15.11.2013r., 11. (...), 17.01.2014r., 04.03.2014r., 03.04.2014r., 14.05.2014r., 09.06.2014r., 07.07.2014r., 07.08.2014r., 11.09.2014r. Części spłaty dokonał także w kwocie 500 zł przelewem z dnia 05.08.2013r.

/ **dowód** : potwierdzenia przelewów (k. 12-24)/

Wiedza O. S. o konieczności spłaty połowy zaciągniętego zobowiązania wynikała także z przekazu w formie e-maili od powódki – D. J.. W tym czasie strony pozostawały w konflikcie i D. J. nie znała stałego adresu zamieszkania pozwanego. Stąd też zobowiązała go do świadczenia regresowego tak w formie e-maili jak i pisemnie, na adres wynikający z przelewów pozwanego – u. K. 34 w C. z datą nadania 10.07.2015r. Tam też pozwany miał zarejestrowaną działalność leczniczą.

/ **dowód** : potwierdzenia przelewów (k. 12-24), informacja z (...) (k. 53), przedsądowe wezwanie do zapłaty (k. 87-88); zeznania powódki D. J. (k. 114-115), zeznania pozwanego O. S. (k. 115-117)/

Z ostrożności powódka wysłała wezwanie do zapłaty w formie pisemnej także na ostatni – jej znany – adres zamieszkania pozwanego.

/ **dowód** : wezwanie do zapłaty (k. 6-9); zeznania powódki D. J. (k. 114-115)/

W/w adres widniał także w przelewach już po wytoczeniu powództwa tj. z dnia 04.02.2016r., na kwotę 2000 zł, z 07.03.2016r., na kwotę 1.500 zł oraz 26.07.2016r., na kwotę 3.600 zł. Jednocześnie spłaty te wyczerpały w zakresie kwoty głównej roszczenia regresowe powódki.

/ **dowód** : potwierdzenia przelewów (k. 89-91)/

Jeszcze po orzeczeniu rozvodu strony pozostawały w konflikcie, co miało wymiar w kierowanej wobec siebie korespondencji, w tym korespondencji mailowej i sms. Także i w tej korespondencji powódka wzywała pozwanego do spłat tytułem regresu.

/ **dowód** : zeznania powódki D. J. (k. 114-115), zeznania pozwanego O. S. (k. 115-117)/

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższe okoliczności były między stronami częściowo bezsporne i uznane przez pozwanego, a także dowodzone były dokumentami, które w ocenie Sądu tworzyły spójną i logiczną całość, wzajemnie się uzupełniając. Dokumenty te nie zawierały informacji sprzecznych bądź wzajemnie się wykluczających. W ocenie Sądu brak było podstaw, które uzasadniałyby odmowę przyznania tymże dowodom – we wskazanym wyżej zakresie – waloru wiarygodności. Odnośnie w/w dowodów nie były składane zastrzeżenia je dezawuuujące, Sąd nie dostrzegł także z urzędu żadnych okoliczności, które dowody te mogłyby podważać. Okoliczności te zostały przy tym uzupełnione zeznaniami stron, skutkiem czego spektrum faktów poddanych pod subsumpcję było wyczerpujące, a tym samym miarodajne dla rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o poczynione ustalenia.

Jako bezsporne Sąd uznał okoliczności dotyczące zawarcia i treści umowy kredytowej stron i to w czasie trwania związku małżeńskiego, jak również fakt zawarcie umowy darowizny, która to jednak nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powódki D. J. (k. 114-115), a także, choć jedynie częściowo, zeznania pozwanego O. S. (k. 115-117). Oświadczenia wiedzy tych osób – w zakresie w/w stanu faktycznego – były jasne, logiczne, konsekwentne i znajdowały korespondencję w zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach. Wiarygodność tych depozycji ostawała także w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego i logiki, o czym poniżej. Strony korespondencyjnie zeznawały o okolicznościach łączącego ich z bankiem kontraktu, zakresu ratalnych spłat. Treścią ich zeznań Sąd ustalił także, iż byli już małżonkowie pozostają w konflikcie.

Spór de facto sprowadzał się do okoliczności związanych z wezwaniem pozwanego przez powódkę do zwrotu świadczeń regresowych. W tej mierze Sąd przyjął, iż to powódka świadczyła w tej materii prawdę. Stąd też Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanego, w tej części w jakiej wskazywał, iż nie wiedział o swoim zobowiązaniu wobec powódki, jak również i tego, że powódka nie wzywała go do spłaty roszczenia. Po pierwsze należy zauważyć, iż pozwany powoływał się na fakt zawarcia umowy darowizny, która – jak wskazał – miała go zwolnić z całości zobowiązania kredytowego. Oświadczenia te nie ostają się w logice z działaniem pozwanego. Dokonywał on bowiem, już po zawarciu umowy darowizny – dalszych spłat tytułem zobowiązania kredytowego, ale i roszczeń regresowych co miało miejsce w 2013 i 2014r. Pozwany dokonywał spłat w kwocie raz 500 zł w sierpniu 2013r. i do września 2014r. w kwocie 250 zł. Co istotne, spłaty te dokonywane były na rachunek bankowy powódki. Świadczy to – w ocenie Sądu – o świadomości pozwanego, iż pomimo zawartej umowy darowizny, ciążył na nim obowiązek świadczenia na rzecz powódki. Nie sposób, przy maksymalnym obszarze okoliczności zakreślonych logicznym procesem myślowym, znaleźć argumentacji, dla której pozwany miałby te kwoty świadczyć, w sytuacji, gdy był przeświadczony o zwolnieniu się z tegoż obowiązku. Nie sposób także przyjąć, aby pozwany jako lekarz, a zatem osoba legitymująca się nieprzeciętnymi walorami intelektualnymi świadczyła na rzecz powódki kwoty zatytułowane jako przelew za mieszkanie mając świadomość, iż świadczenie jest nienależne.

Powyższe konstatają także wpłaty dokonane już po zainicjowaniu postępowania

w sprawie.

Zeznania pozwanego obarczone były nadto wewnętrzną niespójnością i niekonsekwencją. Z jednej bowiem strony pozwany wskazywał, iż w pismach mailowych i sms powódka wskazywała mu na obowiązek odnośnie spłat zaciągniętego zobowiązania, straszyla go komornikiem, by dalej twierdzić, że nie wzywała go do zapłaty. Depozycje te stoją więc w logicznej sprzeczności, przy czym bacząc na skonfliktowanie stron, zasadnym – na mocy zasad doświadczenia życiowego – jest uznanie prawdziwymi pism powódki w zakresie postępowania komorniczego. Skoro przy tym powódka nie wzywała pozwanego do obowiązku spłat, nielogicznym byłoby uprzedzaniem go o możliwym wystąpieniu do komornika, bo jaka miałby być tego przyczyna. Okoliczności te strony potwierdziły w swych zeznaniach, a więc nie sposób przyjąć, iż pozwany uprzedzany o ewentualnym zawiśnięciu postępowania egzekucyjnego, nie posiadałby wiedzy jaka przesłanka miałyby je zainicjować. Rekapitulacją powyższych wywodów jest stanowcze zeznanie pozwanego (k. 116) o prowadzonej korespondencji mailowej z powódką w zakresie spłaty dokonanej przez nią.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż o ile powódka nie przedłożyła dowodów na czynienie wiadomości sms i email, to tezy świadczone w tej materii skutkiem zeznań pozwanego zostały w sposób niewątpliwy wykazane.

Podstawą merytorycznoprawną roszczenia był art. 376 § 1 k.c. w zw. z art. 369 k.c. Pierwszy z tych przepisów stanowi, iż jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga

o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych. Art. 369 wskazuje natomiast, iż zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej.

Jak podano wyżej czynność prawna stron wynikała z umowy bankowej – kredytu hipotecznego, przy czym pozwany okoliczności tej nie negował.

Art. 376 § 1 k.c. statuuje tzw. roszczenie regresowe. W judykaturze przyjęto, że roszczenie to powstaje i staje się wymagalne nie tylko z chwilą pełnego zaspokojenia wierzyciela, ale również spełnienia świadczenia w zakresie przenoszącym tę część, która wg stosunku wewnętrznego między dłużnikami obciąża świadczącego dłużnika. Roszczenie regresowe staje się przy tym wymagalne, ze względu na swą naturę prawną, już z chwilą powstania, tj. zaspokojenia wierzyciela w części przekraczającej udział regresowy (za wyrokiem SN z 12.10.2001r., V CKN 500/00, legalis). Istotnym jest przy tym, iż aktualizacja tegoż roszczenia wymaga wezwania współdłużnika do zwrotu należnej części. Roszczenie to bowiem ma charakter bezterminowy, a zatem dłużnik spłacający zobowiązanie i wchodzący w prawa wierzyciela wobec pozostałych współdłużników, nabywa prawo regresu dopiero z chwilą skierowania do nich wezwania do wykonania tegoż zobowiązania w odpowiedniej części. Przez odpowiednią część należy pojmować kwotę uiszczoną ponad solidarność roszczeń, a więc ponad połowę wspólnego zadłużenia.

Mając powyższe na uwadze, nie sposób zaaprobować twierdzeń pozwanego, iż to data pierwotnego stosunku prawnego – a więc umowy kredytowej – wyznaczała mu termin na zaspokojenie kwot kredytu. Wskazany wyżej wyrok Sądu Najwyższego, poparty judykaturą do chwili obecnej klarownie wyłożył charakter tego zobowiązania, a w szczególności jego derogujący stosunek podstawowy – charakter zobowiązania regresowego. Skoro zatem powódka uiściła resztę kwoty zobowiązania z bankiem w dniu 10.07.2013r., stwierdzić należy, iż już od 11.07.2013r. miała uprawnienie dla wywiedzenia żądania regresowego w stosunku do pozwanego.

Jak wskazano wyżej, Sąd nie ma wątpliwości, iż powódka zobowiązywała pozwanego do spłaty roszczenia regresowego. Nie sposób przy tym było ustalić pierwotnej daty wezwania. Brak było dokumentacji w postaci wiadomości sms i wiadomości email tę datę w sposób bezsporny wykazujących.

Sąd przy tym uznał, iż aktualizującym roszczenie regresowe było wezwanie pisemne dokonane na adres działalności gospodarczej – leczniczej pozwanego w C.. Korespondencja ta została nadana 10.07.2015r. i w wg zeznań powódki nie została zwrócona. Przyjmując zatem nawet podwójną awizację wraz ze skutkiem doręczenia najdalsza data nastąpiłaby przed 03.09.2015r.

Jednocześnie Sąd ma na uwadze, iż oświadczenie to winno dotrzeć do adresata, tak by ten mógł zapoznać się z jego treścią. Przy tym, jak wykazano wyżej, pozwany treść żądań powódki znał. Po drugie, w ocenie Sądu, zasadnym jest dla kreowania odpowiedzialności pozwanego posłużenie się instytucjami procedury cywilnej w zakresie doręczenia pism. Wskazać trzeba, iż strony były skonfliktowane i powódka nie miała wiedzy o aktualnym miejscu zamieszkania pozwanego. O ile – co podnosił pozwany – społeczność lokalna nie znajduje się na terenach aglomeracyjnych, o tyle miejscowości T., C., C. stanowią relatywnie duży obszar i znaczną liczbę ludności. Oznacza powyższe, iż nie miał racji pozwany, aby w takiej rozciągłości obszarowo-społecznej każdy każdego znał i wiedział gdzie mieszka. Uzasadnionym zatem w ocenie Sądu było doręczenie korespondencji przez powódkę na adres działalności prowadzonej przez pozwanego. Zachowanie takie usprawiedliwia art. 133 § 2a k.p.c., stanowiący iż pisma dla przedsiębiorców i wspólników spółek handlowych, wpisanych do rejestru sądowego albo Centralnej Ewidencji i (...)

o Działalności Gospodarczej (...), doręcza się na adres udostępniany w rejestrze albo (...). Nadto pozwany, dokonując wpłat powódce, także posługiwał się tym adresem. Dlatego też nie sposób stwierdzić aby postępowanie powódki było nieuzasadnione. Jednocześnie przedsiębiorca jako podmiot profesjonalny bierze na siebie odpowiedzialność za dane ujawniane w rejestrach, co ma wymiar nie tylko procesowy w postępowaniu cywilnym, ale i handlowy, w tym znajduje oparcie w postulatcie pewności i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Brak podstaw zatem do przyjęcia twierdzeń pozwanego o nieobecności pod tym adresem.

Ocena w/w normy dla postępowania przedsądowego znajduje oparcie w wykładni celowościowej, albowiem w przeciwnym razie dłużnicy posiadliby oręż dla unikania odpowiedzialności prawnej pod tytułem luki prawnej, co skutkowałoby nieodbieraniem od wierzycieli korespondencji. To z kolei rodziłoby unicestwienie dla realizacji normy art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. Zasada ta także ostaje się w przypadku obligatoryjnych wezwań do zapłaty w postępowaniach nakazowych banków.

Ważąc na powyższe, kwota żądana tytułem odsetek znajduje uprawnienie dla ustalenia ich wymagalności od daty 03.09.2015r., a to na podstawie art. 321 k.p.c. Data ta bowiem konstatuje doręczenie na adres jak na k. 5, co nastąpiło później, aniżeli wezwanie na adres prowadzonej działalności gospodarczej pozwanego. Na marginesie jedynie należy zaznaczyć, iż działalność lecznicza pozwanego znajduje się w definicji i składowych działalności gospodarczej.

W związku z faktem, iż pozwany do czasu rozstrzygnięcia uścił kwoty objęte żądaniem pozwu, a nadto powódka za zgodą pozwanego cofnęła w tej części powództwo postępowanie w tym zakresie na mocy art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. należało umorzyć – pkt II wyroku.

Aktualnym pozostało roszczenie odsetkowe, albowiem, co wykazano powyżej, od daty 03.09.2015r. pozwany pozostawał w zwłoce. Zwłoka dotyczy kwoty 184,58 zł tytułem odsetek ustawowych od kwoty 7.077 zł od 03.09.2015r. do 31.12.2015r. i kwoty 47,50 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie od 01.01.2016r. do 04.02.2016r.; kwoty 30,16 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 5.077 zł od 05.02.2016r. do 07.03.2016r. i kwoty 96,73 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 3.577 zł od dnia 08.03.2016r. do dnia 26.07.2016r. – łącznie po skapitalizowaniu 368,97 zł.

Skutkiem powyższego rozstrzygnięto jak w punkcie I wyroku

O kosztach jak w punkcie III wyroku rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 k.p.c. normującego odpowiedzialność strony przegranej za poniesienie kosztów procesu. Zarówno w doktrynie, jak i judykaturze utarty jest już pogląd, iż strona spełniająca roszczenie w trakcie procesu traktowana jest jak przegrywająca postępowanie. Normy procesowe mają bowiem odzwierciedlić materialnoprawne uprawnienia, które w zależności od wyniku procesu są zrealizowane, bądź w przypadku ich niezasadności unicestwiane (vide m.in. orzeczenie SN z dnia 21 lipca 1951 r., C 593/51, OSN(C) 1952, nr 2, poz. 49; postanowienie SN z 12.04.2011r., II Cz 208/11, L.). Na zasądzone koszty składa się kwota 354 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, kwota 1.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej (powództwo wszczęte przed 01.01.2016r.) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł. Jednocześnie uzyskaną w ten sposób kwotę 1.571 zł pomniejszono o kwotę 23 zł tytułem nadpłaconego zobowiązania regresowego, albowiem po zawiśnięciu sprawy pozwany uiszczył na rzecz powódki kwotę 7.100 zł.